

VÝCHODISKÁ PRE DIZAJN MANUÁL IDS BK

súťažné podklady

ÚVOD

Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji (IDS BK) bol spustený v júni 2013. V čase príprav sa preň používal názov Bratislavská integrovaná doprava (BID), čo bolo pomenovanie jeho predchodcu zavedeného v roku 2001 územne zahŕňajúceho len mesto Bratislava. Názov Bratislavská integrovaná doprava bol v roku 2005 použitý aj pre pomenovanie obchodnej spoločnosti, ktorá dopravný systém riadi. Využívanie totožného názvu a skratky pre pomenovanie dopravného systému aj riadiacej spoločnosti bolo predmetom častých omylov a zámien.

Preto bol od spustenia dopravného systému zvolený nový názov IDS BK. Ten od roku 2015 dostal aj svoje logo. Dnes IDS BK pokrýva celé územie Bratislavského kraja ako aj 24 miest a obcí v Trnavskom kraji, je preto možné, že pri ďalšom rozširovaní príde aj k zmene alebo úprave názvu.

S postupným rozvojom IDS BK bolo potrebné riešiť aj nevyhnutné grafické prvky. Časť z nich bola nadizajnovaná ako nová, časť bola prevzatá z pôvodných (resp. stále platných firemných grafík BID)¹ a časť bola prevzatá s grafík používaných alebo čerstvo zavedených Dopravným podnikom Bratislava pre potreby prevádzky MHD.

S ďalším rozvojom ale narážame na potreby nových a nových grafických prvkov, ako aj na limity kombinácie dostupných grafických prvkov, ktoré sa prejavujú vzájomnou nekompatibilitou.

Preto dostala BID úlohu spracovať dizajn manuál IDS BK.

Predmetom zákazky je Dizajn manuál IDS BK

Dizajn manuál musí rešpektovať zaužívané grafické prvky uvedené v časti Východiská a navrhnúť nové podľa požiadaviek uvedených v Opise. V prípade, že to Spracovateľ uzná za vhodné môže tiež navrhnúť dopracovanie, príp. úpravu aj tých existujúcich – tu sa však predpokladá úzka spolupráca s tímom Verejného obstarávateľa s cieľom, aby prípadná zmena nemala výrazný dosah na už existujúce prvky a materiály.

Všetky textové informácie musia byť v slovenskom a anglickom jazyku.

Ak niektorý z navrhovaných prvkov bude obsahovať logá dopravcov, musí ich akceptovať bez ohľadu na ich farby, rozmery.

Uchádzačovi odporúčame pred začatím prác zoznámiť sa okrem príloh aj s infografikou, na web stránke IDS BK, na zastávkach (schéma, cenníky, oznamy, cestovné poriadky), na označovačoch vo vozidlách a v [Technických a prevádzkových štandardoch IDS BK](#).

¹ Napríklad vizuál tohto dokumentu vychádza z vizuálu dokumentov BID.

VÝCHODISKÁ

V IDS BK sú dnes zaužívané viaceré grafické prvky, ktoré budú základom budúceho dizajn manuálu.

1.1 Logo IDS BK

Základom loga je kruh (vychádzajúci aj lóg prvých dopravcov - DPB, ZSSK a čiastočne aj SL), ktorý symbolizuje bod na mape - napríklad stanicu alebo zastávku. Body sú dva, ako cestovanie z bodu A do bodu B, vzájomne prepojené v jednom bode (prestupný bod). Šípky vyjadrujú pohyb (cestovanie). Kruh je zložený z dvoch elementov prezentujúcich dva druhy dopravy - koľajovú a cestnú. Použité farby odkazujú na farby erbu Bratislavského kraja.

Kódy farieb a použitie na farebnom podklade stanovuje Logomanuál IDS BK.

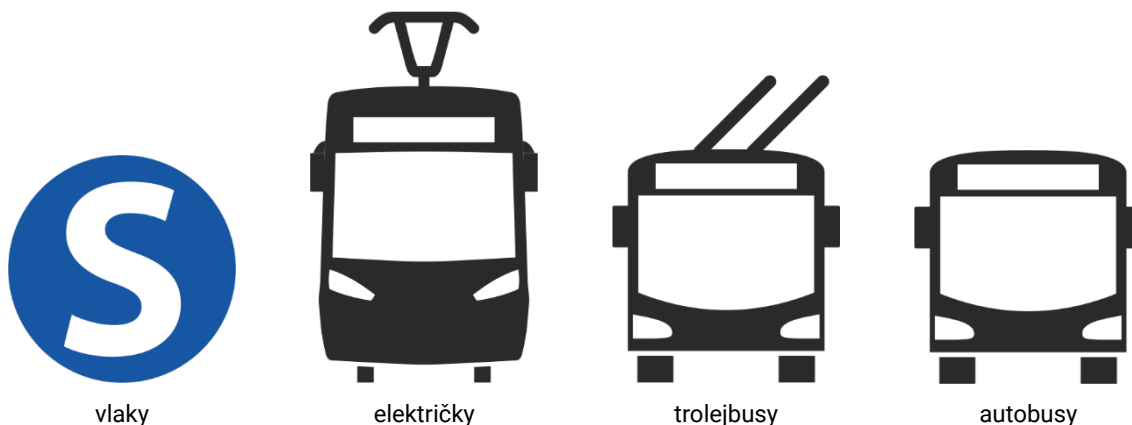
» [Logomanuál IDS BK](#)

1.2 Piktogramy

1.2.1 Označenie typu dopravného prostriedku

Označenie slúži na označenie typu dopravného prostriedku. Používa sa predovšetkým na cestovných poriadkoch, na zastávkových označníkoch, ale tiež na iných miestach, kde je potrebné rozlíšiť typ dopravného prostriedku.

Pre vlakové linky sa používa piktogram písmena S v kruhu, pre ostatné typy vizuál dopravného prostriedku. Rozlišovanie autobusov a trolejbusov sa nevyžaduje.

» [Príručka DPB: Linky a piktogramy](#)

1.2.2 Označenie liniek

Slúži na rozlíšenie označenia liniek – tzn. číslo linky. Používa sa predovšetkým na cestovných poriadkoch, na zastávkových označníkoch, v schémach liniek, v elektronických informačných systémoch (web, mobilná aplikácia, vozidlové systémy) a na navigačných tabuliach.

Základné grafické rozdelenie liniek:

- koľajová doprava: kruh
- ostatná doprava: štvorec so zaoblenými hranami

Základné farebné rozdelenie liniek:

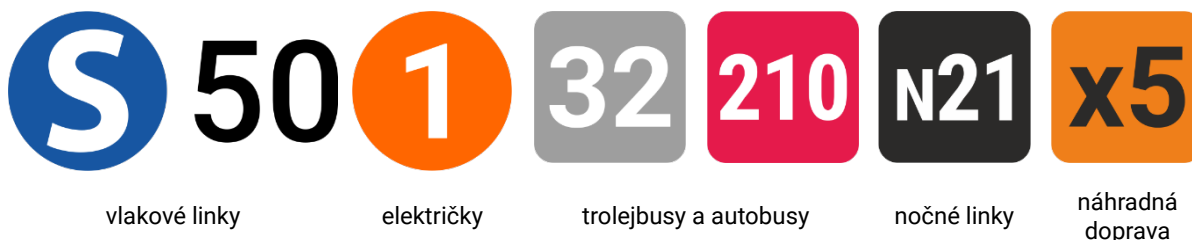
- nosné linky (spravidla premávka celotýždenne s intervalom v špičke najviac 10' a mimo špičky najviac 15'): farebné pozadie, biele písmo
- električkové linky premávajúce iba v špičke: farebné pozadie, čierne písmo
- nočné linky: čierne pozadie, farebné písmo
- náhradná doprava: oranžové pozadie, čierne písmo
- ostatné linky: sivé pozadie, biele písmo

Varianty trasy:

- riadna trasa a najbežnejšie varianty trasy: podľa popisu vyššie
- občasné varianty trasy: biele pozadie, farebný text, farebné orámovanie (farby podľa základnej farby linky)

Označenie sa delí na:

- vlakové linky
- električky
- trolejbusy a autobusy
- nočné linky
- náhradná a mimoriadna doprava

Konkrétne farebné vyhotovenie pre linky MHD je súčasťou prílohy. Pre denné regionálne linky je stanovené nasledovne:

- v schémach liniek na území Bratislavy budú všetky regionálne linky vedené ako ostatné linky (sivé pozadie, čierne písmo),
- v samostatných regionálnych schémach budú linky používať farby stanovené obdobne, ako pri linkách MHD v Bratislave.

» TPŠ IDS BK, Doplnok C: Príručka Linky a piktogramy

1.2.3 Označenie parametrov liniek

Označujú všeobecné parametre danej linky. Používajú sa najmä v cestovných poriadkoch.

nízkopodlažná linka

aktualizovaný piktogram je v dokumente Piktogramy IDS BK

linka s rozšírenou prepravou bicyklov (cyklobus)

linka obsluhujúca letisko M. R. Štefánika

výlukový cestovný poriadok

» Príručka DPB: Linky a piktogramy

1.2.4 Značky v cestovných poriadkoch

Používajú sa na označenie významných bodov v cestovnom poriadku, resp. na vyznačenie inej dôležitej informácie. Značky sú definované ako súčasť fontu Doprava. Z týchto značiek vychádzajú aj iné piktogramy, ktoré majú totožný význam.

- centrum mesta Bratislava
- zastávka na znamenie
- železničná stanica v blízkosti zastávky
- autobusová stanica
- bikesharing
- bezbariérový spoj

» Príručka DPB: Linky a piktogramy

1.2.5 Označenie predajní cestovných lístkov

Používa sa na označenie predajní, v ktorých prebieha predaj cestovných lístkov. Označenie obsahuje okrem loga IDS BK aj druh lístkov, ktoré sa na danom mieste ponúkajú.

» Nálepky na predajné miesta

Verejný obstarávateľ pripúšťa zmeny označenia predajní.

1.2.6 Označenie ostatných prvkov

V IDS BK sa používajú aj mnohé ďalšie piktogramy, ktoré boli spracované interne zamestnancami spoločnosti BID, príp. boli prevzaté z verejne dostupných zdrojov a upravené podľa potreby.

Mimo to sú používané aj iné piktogramy, ktoré boli súčasťou návrhu toho-ktorého materiálu a častokrát majú rovnaký význam, ako „štandardizované“ piktogramy (napr. symboly dopravných prostriedkov v mobilnej aplikácii IDS BK). S týmito do budúcnosti nepočítame a preto ich ani neuvádzame.

V prípade pochybností poskytne Verejný obstarávateľ Spracovateľovi bližšie informácie.

» Piktogramy používané v IDS BK

Verejný obstarávateľ pripúšťa zmeny ostatných piktogramov.

1.3 Písma

V grafických prvkoch zavádzaných je od roku 2018 zavedené použitie písma Roboto (verzia 2.0 z roku 2014). Používa sa v základnej forme (vo všetkých rezoch) ako aj v Condensed (zúženej) verzii. Font bol vybraný z viacerých vytipovaných typov bezplatne dostupných fontov, pričom zohľadňovaná bola najmä ľahká čitateľnosť časových údajov v cestovných poriadkoch.

V starších prvkoch a v logu IDS BK je použité písmo Myriad Pro, ktoré je licencované a jeho legálne používanie je finančne náročné.

» Font Roboto (v 2.0, 2014)

1.4 Informačné systémy

Informačné systémy (displeje vo vozidlách) využívajú logá, písma a piktogramy popísané vyššie. Na nasledujúcich obrázkoch prikľadáme pre ilustráciu niekoľko vizuálov obrazoviek. Zobrazenie zodpovedá širokouhlým 29" displejom, na bežných 19" sa zobrazuje zvlášť dopravná a zvlášť informačná časť.

Tmavá farebná schéma s bielym textom bola zvolená s cieľom dobrého kontrastu – čitateľnosti a minimálneho vyžarovania svetla displeja do priestoru vozidla.

201	Hlavná stanica	100	Aktuálna informácia z dispečingu Z dôvodu dopravnej nehody je prerušená premávka električiek liniek 3, 5 a 7 na Račianskej ulici. Medzi zastávkami Blumentál a Vozovňa Krasňany premáva náhradná autobusová doprava X3.
< 1 min	Nám. Franza Liszta	100	
2 min	Karpatská	100	
4 min	Račianske mýto	100	
31 min	Čiližská	101 09:12	

Vizuál obrazovky Trasa linky na začiatkovej zastávke + dispečerská informácia

201	Komárovská	101	STOP	Najbližšie odchody Next departures [B]
				87 Ovsíšte 1 min B 201 Hlavná stanica 2 min A 202 Čiližská 4 min B 78 ŽST Podunaj. Biskupice 6 min B 79 Čiližská 6 min A 202 Hodžovo nám. 6 min A 201 Čiližská 6 min B
1 min	Toryská	101		
3 min	Hronská	101		
4 min	Dudvážska	101		
6 min	Čiližská	101 09:37		

Vizuál obrazovky Trasa linky v priebehu trasy + odchody z nasledujúcej zastávky

201	Toryská	101	STOP	Najbližšie odchody Next departures [B]
Vážení cestujúci, čakáme na čas odchodu podľa cestovného poriadku. Dear passengers, we are waiting for the departure time.				87 Ovsíšte 1 min B 201 Hlavná stanica 2 min A 202 Čiližská 4 min B 78 ŽST Podunaj. Biskupice 6 min B 79 Čiližská 6 min A 202 Hodžovo nám. 6 min A 201 Čiližská 6 min B
5 min	Čiližská	101 09:38		

Informácia o čakaní na odchod podľa cestovného poriadku+ odchody z nasledujúcej zastávky

3	Námestie SNP	100	MOBILNÁ APLIKÁCIA INTEGROVANEJ DOPRAVY V BRATISLAVSKOM KRAJI 71,03 € 2 30 00:29:53 0,90 €
Prosím pozor! Zmena čísla linky. Attention please! Line number change. 3 → 9			
	Astronomická	100 13:42	

Informácia o zmene čísla linky v priebehu trasy + reklamná informácia

Verejný obstarávateľ nepredpokladá zmenu v informačných systémoch.

1.5 Cestovné lístky

Cestovný lístok je z pohľadu cestujúceho vstupenkou do dopravného prostriedku IDS BK, preto musí byť súčasťou jednotnej vizuálnej koncepcie. Z pohľadu dopravcu je zjednodušeným daňovým dokladom a musí spĺňať všetky náležitosti vyžadované legislatívou.

Cestovné lístky majú dve základné formy:

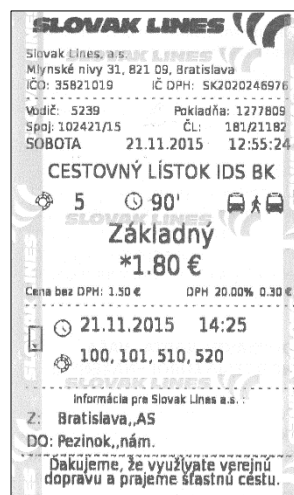
1. Predtlačené cestovné lístky z predpredaja (vzor 1)

2. Cestovné lístky z automatov (dva vľavo) a z elektronických pokladníc (dva vpravo)

vzor 2a

vzor 3a

vzor 2b

vzor 3b

vzor 4

Predtlačené cestovné lístky predávané v predpredaji

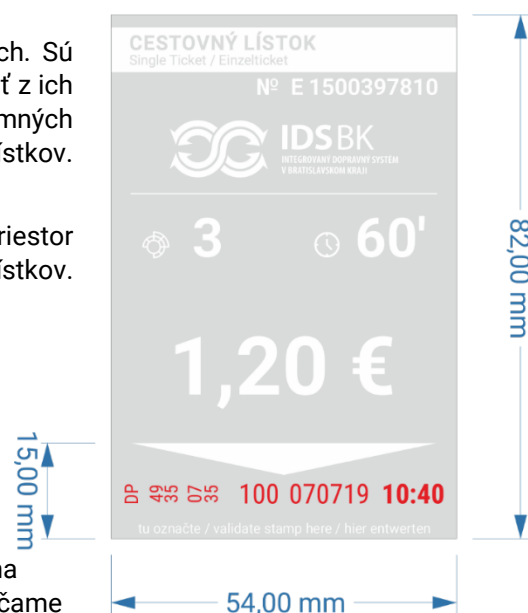
Spravidla ide o cestovné lístky predávané v novinových stánkoch. Sú tlačené na ceninový papier s viacerými ochrannými prvkami, časť z ich je súčasťou farebnej potlače (mikrotexty, guilloche/ vzory z jemných čiar, reflexné farby a pod), ktorú navrhuje dodávateľ cestovných lístkov. Papier je v druhom kroku potlačený požadovanými údajmi.

Rozmer lístka je 82 x 54 mm, od spodného okraja musí byť voľný priestor výšky 15 mm na vytlačenie údajov v označovači cestovných lístkov. Odporúčame zachovať súčasnú orientáciu lístka.

Cestovné lístky vydávané v automatoch a na staniciach

Ide o cestovné lístky predávané vo vybraných typoch automatov, na železničných staniciach a vo vlakoch. Lístky sú tlačené formou termotlače na papier s ochrannými prvkami.

Rozmer lístka je 82 x 54 mm (vzor 2a), resp. 82 x 108 mm (vzor 2b²), od ľavého okraja musí byť voľný priestor šírky 15 mm na vytlačenie údajov v označovači cestovných lístkov. Odporúčame zachovať súčasnú orientáciu lístka.

Cestovné lístky vydávané v elektronických pokladniach vo vozidle

Ide o cestovné lístky predávané v regionálnych autobusoch (vzor 3a a 3b) a vo vlakoch (vzor 2b). Lístky sú tlačené formou termotlače na papier s ochrannými prvkami.

Lístok môže mať šírku 54 až 82 mm, lístok platí od vydania a neoznačuje sa. V súčasnosti sa pre lístky vzorov 3a (staršie zariadenie) používa papier šírky 59 a pre vzorov 3b (novšie zariadenie) a šírky 79 mm. Dĺžka závisí od rozsahu údajov a je voliteľná.

1.6 Čipové karty

Čipové karty sú dnes dopravcami vydávané dvoma spôsobmi:

- potlačou karty v špeciálnej tlačiarňi
- polepom karty – na kartu sa prilepí zalaminovaná „kartička“ s údajmi

Vizuál súčasných kariet je rôznorodý, každý dopravca používa svoj vlastný, a to tak na prednej strane s údajmi, ako aj na zadnej strane. Jediným typom, pri ktorom bolo pristúpené k zjednoteniu vizuálu je typ „prenosná“, kde jediným rozdielom je logo vydávajúceho dopravcu. Pripravený bol aj vizuál ostatných kariet, ktoré sa líšili inou farbou a navyše obsahovali aj riadok pre meno cestujúceho.

Čipová karta musí na prednej strane obsahovať:

- fotografiu držiteľa vo veľkosti 30 x 35 mm (pri prenosnej je na karte len obrys postavy),
- meno a priezvisko držiteľa karty (pri prenosnej sa neuvádza),
- 16-miestne číslo karty,
- platnosť karty (dd.mm.yyyy).

Jednotlivé prvky môžu byť ľubovoľne umiestnené, pri návrhu je potrebné vymedziť dostatočný priestor pre meno a priezvisko.

² Lístok vo vzore 2b je vydávaný z iného typu zariadení a môže byť vydaný už s vyznačeným časom platnosti (ak bol vydaný priamo vo vlaku), alebo bez tohto času (ak bol vydaný na stanici) a v takom prípade je potrebné lístok zohnúť na polovicu a na začiatku cesty označiť. Návrh vzoru 2b môže byť totožný so vzorom 2a, v priestore pre tlač lístka sa uvedie text (ako na obrázku) ak lístok označovať netreba.

Vzor čipovej karty typu „Prenosný“

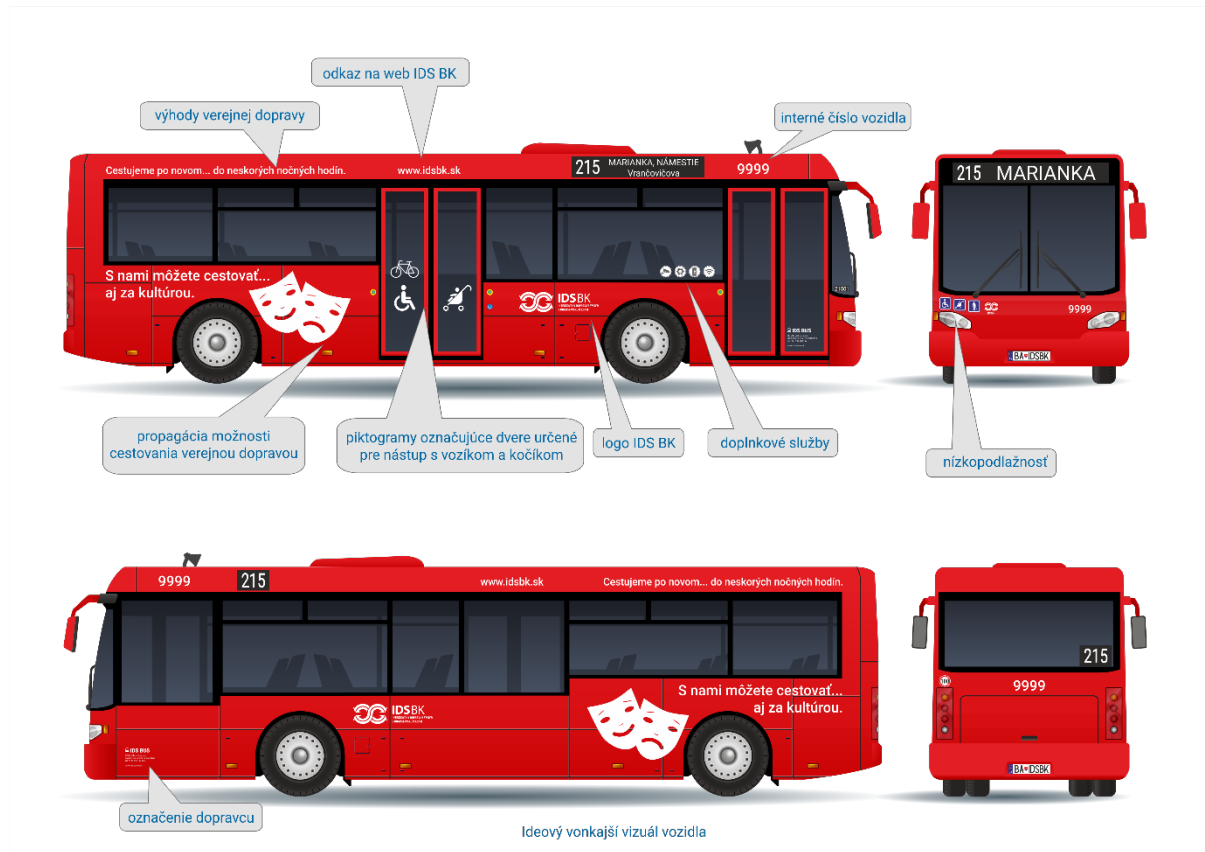
Zadná strana karty nie je definovaná, vydavateľa kariet majú možnosť vlastnej realizácie. Čipová karta má štandardné rozmery 85 x 55 mm.

1.7 Vozidlá

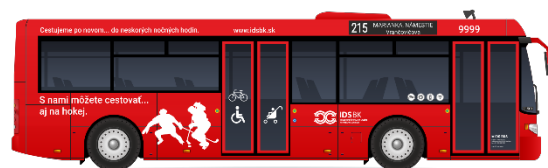
Všetky vozidlá sú (budú) lakované jednotnou červenou farbou. Požadovaný výstup predstavuje návrh rozmiestnenia jednotlivých prvkov, ako sú:

- Identifikačné číslo vozidla (umiestnené na všetkých bokoch vozidiel a v interiéri)
- Označenie dopravcu
- Označenie logom IDS BK
- Informačný text o IDS BK
- Propagácia cesty verejnou dopravou (len autobusy regionálnej dopravy)

Všetky tieto prvky budú na karosériu vozidla riešené nástrekom alebo samolepiacou fóliou bielej farby.

V dodanom výstupe sa vyžaduje spracovanie ideového rozloženia jednotlivých prvkov a 8 až 12 rôznych vizuálov propagácie cesty verejnou dopravou. Na obrázkoch sú ideové návrhy pre cestu do ZOO, za zábavou, na večerné posedenie, na nákupy, do prírody, na futbal, za kultúrou, na hokej.

Spracované návrhy rozloženia prvkov, spolu s navrhnutým vizuálom propagácie cesty verejnou dopravou uchádzač aplikuje na nákresy vozidiel 5 dĺžkových typov:

- minibus s dĺžkou približne 8 metrov;
- midibus s dĺžkou približne 10,5 metra;
- štandardný autobus s dĺžkou približne 12 metrov;
- štandardný autobus s dĺžkou približne 15 metrov;
- kĺbový autobus s dĺžkou približne 18 metrov.

Súčasťou Dizajn manuálu IDS BK musia byť výstupy pre každý jeden z vyššie uvedených dĺžkových typov vozidla. Konkrétne nákresy vozidiel dodá obstarávateľ víťaznému uchádzačovi. Uchádzač si pri spracovaní sám zvolí, či pre všetky výstupy použije identický vizuál propagácie cesty verejnou dopravou, alebo zvolí pre každý typ iné vozidlo iné.